

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра журналістики та мовної комунікації

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан гуманітарно-педагогічного факультету
Івона САВИЦЬКА
_____ 2022 р.

СХВАЛЕНО
на засіданні кафедри журналістики
та мовної комунікації,
протокол № 11 від 25 травня 2022 р.
Завідувач кафедри
 Наталія КОСТРИЦЯ

РОЗГЛЯНУТО
Гарант ОП «Журналістика»
 Наталія КОСТРИЦЯ

ПРОГРАМА

ВИРОБНИЧОЇ (ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ) ПРАКТИКИ

Спеціальність 061 – Журналістика
Освітня програма – Журналістика
Гуманітарно-педагогічний факультет

Розробник – канд. політ. наук Данько-Сліпцова А. А.

Київ – 2022

1. Опис практики

Виробнича (переддипломна) практика

(назва)

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	Бакалавр	
Спеціальність	061 Журналістика	
Освітня програма	Журналістика	
Характеристика практики		
Вид	Обов'язкова	
Загальна кількість годин	60	
Кількість кредитів ECTS	2	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-	
Форма контролю	залік	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки (курс)	4	-
Семестр	8	-

2. Мета, завдання та компетентності практики

Мета виробничої (переддипломної) практики – закріплення й удосконалення професійних умінь студентів, необхідних для роботи у різних видах ЗМІ, підготовка студентів до подальшої самостійної фахової діяльності у галузі медіа.

Основними завданнями виробничої (переддипломної) практики є:

- узагальнення і систематизація теоретичних знань, необхідних як для виконання бакалаврської кваліфікаційної роботи, так і для успішної роботи в різних галузях медіа;
- інтеграція тематичної спрямованості і змісту бакалаврської кваліфікаційної роботи з метою вдосконалення практичних вмінь та навичок для вирішення конкретних журналістських завдань;
- конкретизація і вироблення стійких навичок самостійної роботи і

здатності до професійного самовдосконалення, що дозволить працювати в динамічних умовах сучасних редакцій газет, телебачення, радіо, онлайн-медіа, конвергентних медіа тощо.

- закріпити навички діяти у правовому полі інформаційного і цивільного законодавства, дотримуючись професійних стандартів, норм, правил і етичних норм.

Виробнича (переддипломна) практика сприяє розвитку таких компетентностей, як:

Загальні компетентності:

ЗК01. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

ЗК06. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК07. Здатність працювати в команді.

ЗК08. Здатність навчатися і оволодівати сучасними знаннями.

Спеціальні компетентності:

СК01. Здатність застосовувати знання зі сфери соціальних комунікацій у своїй професійній діяльності.

СК02. Здатність формувати інформаційний контент.

СК03. Здатність створювати медіапродукт.

СК04. Здатність організовувати й контролювати командну професійну діяльність.

СК05. Здатність ефективно просувати створений медійний продукт.

Програмні результати навчання, визначені в освітній програмі:

ПР01. Пояснювати свої виробничі дії та операції на основі отриманих знань.

ПР06. Планувати свою діяльність та діяльність колективу з урахуванням цілей, обмежень та передбачуваних ризиків.

ПР07. Координувати виконання особистого завдання із завданнями колег.

ПР08. Виокремлювати у виробничих ситуаціях факти, події, відомості, процеси, про які бракує знань, і розкривати способи та джерела здобування тих знань.

ПР13. Передбачати реакцію аудиторії на інформаційний продукт чи на інформаційні акції, зважаючи на положення й методи соціальнокомунікаційних наук.

ПР14. Генерувати інформаційний контент за заданою темою з використанням доступних, а також обов'язкових джерел інформації.

ПР15. Створювати грамотний медіапродукт на задану тему, визначеного жанру, з урахуванням каналу поширення чи платформи оприлюднення.

ПР16. Планувати свою роботу та роботу колег, спрямовану як на генерування інформаційного контенту, так і створення медіапродукту, а також його промоцію.

ПР17. Розміщувати оперативну інформацію про свій медіапродукт на доступних інтернет-платформах.

3. Структура виробничої (переддипломної) практики

Етапи проходження практики та види діяльності студентів	Розподіл годин між видами робіт
Етап 1. Вивчення документації та планування діяльності	
1. Установча конференція	1
2. Вивчення документації, пов'язаної із проходженням практики	2
3. Планування практики, визначення завдань для кожного змістового компоненту та узгодження із керівником від Університету	2
Разом	5
Етап 2. Практична діяльність	
1. Прибуття на базу практики, інструктаж. Призначення керівника від бази практики.	2
2. Ознайомлення із порядком роботи в установі, узгодження завдань із керівниками від Університету й бази практики	2
3. Виконання обов'язкового завдання: створення медіапродукту, зміст якого визначається темою бакалаврської кваліфікаційної роботи	20
4. Виконання завдань від бази практики	10
5. Оформлення звіту та щоденника практиканта	4
6. Підготовка матеріалів з власної ініціативи	2
Разом	40
Етап 3. Звітування про проходження практики	
1. Оформлення документації про проходження практики	10
2. Підготовка матеріалів для бакалаврської кваліфікаційної роботи	3
3. Підготовка матеріалів презентації результатів практики	
4. Звітна конференція і захист результатів практики, публічне обговорення доробку	2
Разом	15
Усього	60

4. ЗМІСТ ВИРОБНИЧОЇ (ПЕРЕДДИПЛОМНОЇ) ПРАКТИКИ

1. Установча конференція.
2. Вивчення документації, пов'язаної із проходженням практики.
3. Створення індивідуального плану практики, визначення завдань для кожного змістового компоненту та узгодження з керівниками

Університету та Баз практики.

4. Виконання обов'язкового завдання: створення медіапродукту, зміст якого визначається темою бакалаврської кваліфікаційної роботи.
5. Участь у роботі колективу залежно від бази практики (редакція, телебачення, радіо, преса, інтернет-видання, інформаційне агентство).
6. Підготовка матеріалів з власної ініціативи.
7. Робота над звітом практики, оформлення щоденника-практиканта.
8. Звітна конференція і захист результатів практики, публічне обговорення доробку.

ПЕРЕЛІК ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ ДЛЯ СТУДЕНТІВ

№	Вид практики	Завдання
1.	Телебачення	Робота над медіапродуктом: отримання редакційного завдання для визначення об'єктів зйомок і підготовки інформаційних сюжетів; написання тексту для підводки ведучому або сценарію інформаційного сюжету; редагування тексту; організація і участь у зйомці (студія чи на виїзді); перегляд відзнятого матеріалу; відбір кадрів для монтажу; розшифровка синхронів; участь у відеомонтажі. Оволодіння навичками підготовки і написання для розміщення на екрані «рухомого рядка» новин. Підготовка матеріалів для бакалаврської кваліфікаційної роботи.
2.	Радіомовлення	Робота над власним медіапродуктом: отримання редакційного завдання для визначення об'єктів висвітлення і підготовки інформаційних та інших сюжетів; перегляд стрічок інформаційних агентств для підбору інформації для випуску новин; написання тексту для підводки ведучому чи сценарію інформаційного сюжету; редагування тексту; організація і участь у радіозаписі – інформаційного повідомлення, репортажу, інтерв'ю; розшифровка синхронів; участь у монтажі радіопередачі на всіх етапах підготовки. Підготовка матеріалів для бакалаврської кваліфікаційної роботи.

3.	Преса	<p>Робота над медіапродуктом: отримання редакційного завдання для визначення об'єктів висвітлення і підготовки інформаційних та інших сюжетів; перегляд стрічок інформаційних агентств для підбору інформації для підготовки інформаційних блоків новин; написання текстів власних інформацій чи підготовка добірок новин з інформантів; редагування текстів позаштатних авторів і дописувачів; підготовка оглядів преси (за потреби); участь у підборі і виготовленні ілюстративного матеріалу для чергового випуску газети; опанування сутності роботи білд-редактора, контактування з фотокореспондентами видання і фоторепортерами; опанування навичками відбору фотографій та іншого ілюстративного матеріалу; ознайомлення з принципами верстки номера, макетування шпальт, розмітки і розміщення матеріалів і фотографій.</p> <p>Підготовка матеріалів для бакалаврської кваліфікаційної роботи.</p>
4.	Інтернет-видання	<p>Робота над власним медіапродуктом: отримання редакційного завдання після визначення об'єктів висвітлення і підготовки інформаційних та інших сюжетів; перегляд стрічок інформаційних агентств, інших електронних ресурсів і сайтів з метою підбору інформації для власних блоків новин; внесення пропозицій і розміщення репортажів, коментарів, оглядів, аналітичних та спеціальних статей із стрічок інформаційних агентств, інших електронних джерел, сайтів, ресурсів; написання текстів власних інформацій чи підготовка, обробка і редагування добірок новин; редагування текстів позаштатних авторів і підписників; підготовка оглядів статей національної та зарубіжної преси; організація, підготовка, написання та публікація в інтернет-виданні інтерв'ю, коментарів та інших матеріалів.</p> <p>Підготовка матеріалів для бакалаврської кваліфікаційної роботи.</p>
5.	Інформаційне агентство	Робота над медіапродуктом:

	<p>отримання редакційного завдання; перегляд стрічок партнерських інформаційних агентств для підбору інформацій для формування власних інформаційних блоків новин; внесення пропозицій щодо можливого використання на своїх тематичних стрічках репортажів, коментарів, оглядів, аналітичних та спеціальних статей із стрічок інформаційних агентств, з якими підписано угоди про співпрацю; написання текстів інформаційних матеріалів; редагування і обробка текстів стрингерів, позаштатних авторів і дописувачів; підготовка оглядів національної і зарубіжної преси (за потреби); ознайомлення із роботою фототеки інформagenta, участь у підборі і виготовленні ілюстративного матеріалу для постійних інформаційних стрічок; опанування сутності роботи б'юльо-редактора, контактування з фотокореспондентами і позаштатними фоторепортерами; опанування навичками відбору фотографій та іншого ілюстративного матеріалу. Підготовка матеріалів для бакалаврської кваліфікаційної роботи.</p>
--	--

5. ФОРМИ КОНТРОЛЮ

Вивчення курсу супроводжується проведенням підсумкового контролю (залік).

6. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ

Оцінювання студента відбувається відповідно до положення «Про екзамени та заліки у НУБіП України» від 20.03.2018 р. протокол № 6.

Рейтинг студента, бали	Оцінка національна за результатами складання	
	екзамен	залік
90-100	Відмінно	Зараховано
74-89	Добре	
60-73	Задовільно	
0-59	Незадовільно	Не зараховано

6. Рекомендована література

Основна

1. Безсмертний В. Українська журналістика та її військовий сегмент учора, сьогодні, завтра. Київ: Ліра-К, 2019. 200 с.
2. Досенко А. Інтернет-журналістика. Комунікативні маркери: навч.-метод. посібн. Київ: Центр навчальної літератури, 2020. 184 с.
3. Європейська Конвенція з прав людини. Свобода вираження поглядів: Довідник з українського та європейського інформаційного законодавства / Укл. В. Ф. Іванов, Ю. Є. Зайцев. Київ: Центр вільної преси, 2002. 518 с.
4. Карпенко В. Журналістика. Вступ до фаху. Київ: Університет «Україна», 2011. 196 с.
5. Квіт С. Масові комунікації. Київ: Києво-Могилянська академія, 2018. 352 с.
6. Лаврик О. В. Основи журналістики: навч.-метод. посібн. для студентів зі спеціальності «Журналістика». Харків: ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2008. 73 с.
7. Міжнародні стандарти свободи слова. Збірник публікацій міжнародної організації «Артикль 19». Київ: Міленіум, 2003. 216 с.
8. Місьо М., Петрова Н., Ситцовой В. Правничі засади діяльності журналістів в Україні. К.: Айрекс Про Медія, 2000.
9. Петрова Н., Якубенко В. Медіа Право. Київ, 2007. 276 с.
10. Правовий самозахист журналістів. Київ: Геопринт, 2003. 98 с.
11. Приступенко Т.О. Теорія журналістики. Київ: Знання, 2011. 351 с.
12. Сінгер П. Війна лайків. Клуб сімейного дозвілля, 2019. 320 с.
13. Тейлор П. Розмова з терористами. Київ: Темпора, 2014. 512 с.
14. Холод О. Комунікаційні технології. Київ: Центр навчальної літератури 2019. 211 с.
15. Чекмишев О. Основи журналістики. Київ: Академія, 2021. 168 с.

Додаткова

1. Ворошилов В. В. Журналістика: учебник. СПб., 2002. С. 199–241.
2. Законодавство України: Про пресу України: Інформація і свобода слова. Київ: Молодь, 1997.
3. Засоби масової інформації: професійні стандарти, етика та законодавчі норми: наук. видання / Укл.: Т. Петрів, А. Сафаров, В. Сюмар, О. Чекмишев – Київ: Нічлава, 2006. 100 с.
4. Здоровега В.Й. Вступ до журналістики. Львів, 1995.
5. Здоровега В.Й. Українська періодика у сучасному національному просторі. *Укр. періодика: історія і сучасність: доповіді та повідомлення III Всеукр. наук.-теорет. конф. 22–23 груд. 1996 р.* Львів, 1995. С. 11.
6. Здоровега В. Й. Преса і влада. *Укр. періодика: історія і сучасність: тези дон. і новідомл. Всеукр. наук.-теор. конф. 9–10 груд. 1993 р.* Львів, 1993. С. 8–13.

7. Ким М. Технология создания журналистского произведения. СПб.: Изд-во Михайлова В. А., 2001. 320 с.
8. Кузнецова О. Д. До проекту Кодексу етики журналіста України. *Укр. журналістика: історія і сучасність: вісн. Львівського ун-ту*. Сер. Журналістика. 1997. С. 21–25.
9. Кузнецова О. Д. Основи масової комунікації: навч. посіб. Львів: РВВ Львівського ун-ту, 1996. 170 с.
10. Кузнецова О. Д. Правові гарантії незалежності преси. *Українська періодика: історія і сучасність: IV Всеукр. наук.-теорет. конф.*, 19–20 груд. 1997 р. Львів, 1997. С. 142–145.
11. Кузнецова О. Д. Правові й етичні норми журналістики: тексти лекцій. Львів: РВВ Львівського ун-ту, 1993. 32 с.
12. Лазутина Г. В. Основы творческой деятельности журналиста: Учебник для студентов вузов. Москва: «Аспект Пресс», 2004. 185 с.
13. Мельник Г. С., Тепляшина А. Н. Основы творческой деятельности журналиста. СПб.: Питер, 2006. 270 с.
14. Мильтон Дж. О свободе печати. Москва, 1907. 55 с.
15. Москаленко А. З. Журналістика в умовах гласності. Київ, 1997.
16. Москаленко А. З. Вступ до журналістики. Київ: Школяр, 1997. 297 с.
17. Москаленко А. З. Два кити. Київ, 1997. 36 с.
18. Москаленко А. З. Етика журналіста: між боротьбою за тираж і об'єктивною інформацією. *Матеріали наук.-практ. конф. «Українська журналістика – 97»* / за заг. ред. А.З. Москаленка. Київ: Центр вільної преси, 1997.
19. Москаленко А. З. Комунікативна політологія. Київ, 1997. 60 с.
20. Москаленко А. З. Теорія журналістики: підручник. Київ: Експрес-об'ява, 1998. 334 с.
21. Нерух О. Першооснови журналістської творчості: навч. посібн. Харків: Світ дитинства, 2000. 108 с.
22. Олешко В. Журналистика как творчество: учебное пособие. Москва: РИП-холдинг, 2003. 220 с.
23. Основы творческой деятельности журналиста: учебник для студентов вузов по специальности «Журналистика». Ред.-сост. С. Г. Корконосенко. СПб.: Знание, СПБИВЭСЭП, 2000. 272 с.
24. Почепцов Г. Г. Информационные войны. Москва; Киев: Ваклер: Рефлбук, 2000. 576 с.
25. Почепцов Г. Г. Информация и дезинформация. Киев: Эльга: Ника-центр, 2001. 256 с.
26. Почепцов Г. Г. Психологические войны. Москва; Киев: Ваклер: Рефлбук, 2000. 528 с.
27. Почепцов Г. Г. Теория коммуникации. Москва; Киев: Ваклер: Рефлбук, 2001. 656 с.
28. Правове регулювання інформаційної діяльності в Україні: Станом на 1 січня 2001 р. Київ: Юрінком Інтер, 2001.

1. Закон України «Про авторське право і суміжні права». URL: <https://goo-gl.su/NQHxca>.
2. Закон України «Про державну підтримку засобів масової інформації та соціальний захист журналістів». URL: <https://goo-gl.su/Kgl3ID8y>.
3. Закон України «Про державну таємницю». URL : <https://googl.su/BJMTOzj>.
4. Закон України «Про доступ до публічної інформації». URL : <https://goo-gl.su/KelpK>.
5. Закон України «Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні». URL: <https://goo-gl.su/cxMm>.
6. Закон України «Про захисту спільної моралі». URL : <https://goo-gl.su/w6w8Pu>.
7. Закон України «Про інформаційні агентства». URL : <https://goo-gl.su/mjKiMb>.
8. Закон України «Про інформацію». URL : <https://goo-gl.su/UhAUjYC>
9. Закон України «Про порядок висвітлення діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування в Україні засобами масової інформації». URL : <https://goo-gl.su/qSu4SJ>.
10. Закон України «Про телебачення і радіомовлення». URL : <https://goo-gl.su/sm5Oz6MA>.
11. Кодекс професійної етики українського журналіста. URL : <http://www.cje.org.ua/ua/code>.